C U R T E A D E A P E L B Ă L Ț I

Dosarul nr.4r-991/24 Judecătoria Orhei sediul Central
Judecător Viorica Severin

D E C I Z I E
În numele Legii

28 ianuarie 2025 mun. Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord
Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecător Ion Talpa
Judecătorii Ecaterina Arseni, Oxana Mironov

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul agentului constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Orhei, Stanislav Liubanschi declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 27 decembrie 2023, pronunțată în cauza contravențională în privința lui Juc Valeriu învinuit de comiterea contravențiilor prevăzute de art. 242 alin. (1) și art. 243 alin. (1) Cod contravențional,

Pentru a se expune pe marginea recursului declarat, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La 01 octombrie 2023, de către agentul constatator, din cadrul Inspectoratului de Poliție Orhei, Stanislav Liubanschi a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în privința lui Juc Valeriu în temeiul art. 242 alin. (1) și art. 243 alin. (1) Codul contravențional, pentru faptul că la data de 23.09.2023, în jurul orei 11:35, conducând autobusul de model „*****”, de pe ruta nr. 4 a *****, traversând la intersecție nedirijată, nu a cedat trecerea vehiculului care se apropia din dreapta, ca rezultat, a tamponat autoturismul de marca „*****” cu nr/în *****, la volanul căruia se afla cet. *****, după care, a părăsit locul accidentului rutier.

Prin decizia agentului constatator din 01.10.2023, Juc Valeriu a fost recunoscut vinovat de comiterea contravențiilor prevăzute de art. 242 alin. (1) și art. 243 alin.(1) Cod contravențional, cu aplicarea pedepsei în formă de amendă în mărime de 60 unități convenționale, ce constituie suma de 3000 lei și 5 puncte de penalizare.

Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție din 01 octombrie 2023, Juc Valeriu a depus contestație în instanța de judecată contestație la data de 01 octombrie 2023, prin care a solicitat a declara nul procesul-verbal cu privire la contravenție, cu încetarea procesul contravențional pornit de către agentul constatator la data de 01.10.2023.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 27 decembrie 2023, s-a admis contestaţia depusă de către Juc Valeriu.

S-a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție seria/ nr. MAI06 082110 din 01.10.2023 și decizia de sancționare emisă în baza acestuia în privința lui Juc Valeriu, prin care fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) și art. 243 alin. (1) Cod contravențional, cu aplicarea unei pedepse în formă de amendă în mărime de 60 unități convenționale, ce constituie suma de 3000 (trei mii) lei și 5 puncte de penalizare, *pe motivele expuse în partea descriptivă a hotărîrii.*

Legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe a fost contestată cu recurs în termen, de către agentului constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Orhei, Liubanschi Stanislav, prin care solicită casarea hotărârii din 27 decembrie 2023, cu menţinerea deciziei asupra cauzei contravenţionale şi sancţiunii contravenţionale aplicate în privinţa lui Juc Valeriu prin procesul-verbal cu privire la contravenție din 01.10.2023.

În motivarea recursului, a invocat următoarele argumente:

-consideră că hotărârea este nefondată şi lipsită de suport juridic, întrucît aceasta contravine art. 462 alin. (l) Cod contravenţional (Hotărîrea judecătorească va fi legală, întemeiată şi motivată), deoarece, procesul-verbal cu privire la contravenţie a fost întocmit în prezenţa persoanei, unde au fost adusă la cunoştinţă probele ce denotă şi confirmă vinovăţia a cet. Juc Valeriu, în comiterea contravenţiei prevăzute de art. 242 alin. (1) şi art. 243 alin. (l) Cod Contravenţional, de asemenea, Juc Valeriu a făcut cunoştinţă cu toate probele acumulate, fapt confirmat prin semnătura contravenientului;

- menționând prevederile art. 425 alin. (1) Cod Contravențional și art. 1 alin. (3) din Constituție, susține că instanţa de judecată eronat a dat apreciere materialelor acumulate, a ignorat precesele-verbale de audierea victimei şi de audierea contravenientului, tabelul fotografic şi procesele verbale de examinare a vehiculelor, unde este clar vizibil că într-adevăr ambele mijloace de transport sunt deteriorate, bazîndu-se doar pe spusele contravenientului Juc Valeriu care singur nu avea posibilitatea de a da explicaţii pe faptul comiterii accidentului rutier, şi în procesul-verbal cu privire la contravenţie este indicat punctele din regulamentul circulaţiei rutiere (HG Nr. 357 din 13-05-2009) care au fost încălcate şi ignorate de către Juc Valeriu, fapt ce a dus la comiterea accidentului rutier;

-consideră că hotărîrea nominalizată este nefondată şi lipsită de suport juridic, în procesul-verbal cu privire la contravenţie şi a materialelor inregistrate în REI-2 cu nr. 8304 din 23.09.2023, s-a constatat cu certitudine faptul că anume şoferul Juc Valeriu, care conducea autobusul de model ***** cu numărul de înmatriculare *****, din motivul nerespectării regulilor de circulaţie rutiere a dus la comiterea accidentului rutier, prin faptul că a traversat intersecţia nedirijată, unde nu a cedat trecerea vehiculului ce se deplasa din partea dreapta, ca rezultat a tamponat în partea din spate lateral stînga autoturismul de marca ***** cu nr/in. ***** condus de *****, ce se deplasa regulamenatar pe strada Iachir din oraşul Orhei;

-de asemenea în timpul întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenţie, s-a constatat că Juc Valeriu, deja avea acumulate 10 puncte de penalizare, iar pentru comiterea accidentului rutier s-a aplicat încă 5 puncte de penalizare, în total acumulînd 15 puncte de penalizare;

-indică, că partea discriptivă a hotăririi instanţei de fond din 27.12.2023 contravine cu dispozitivul hotărîrii nominalizate, fapt care, conform art. 466 lit. d) şi i) Cod Contravenţional, serveşte drept temei pentru declararea prezentului recurs şi motiv de casare a hotărîrii instanţei de fond, iar procesul-verbal cu privire la contravenţie a fost întocmit corect, de către agentul constatator, fără careva încălcări şi cu respectarea în totalitate a art. 443 Cod Contravențional;

-ca urmare, nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie şi deciziei agentului constatator sus menţionate favorizează posibila săvîrşire în continuare de către contravenient a încălcărilor Regulamentului Circulaţiei Rutiere.

Potrivit prevederilor art. 471 alin. (1) Cod contravențional, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenţa părţilor.*

Conform alin. (2) al art. 471 Cod contravențional, *instanţa de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei.*

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului declarat de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Orhei, Stanislav Liubanschi, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Verificând argumentele invocate în recurs, studiind materialele cauzei, Colegiul penal consideră că recursul declarat urmează a fi admis, cu casarea integrală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, în alt complet de judecată, soluția în cauză fiind adoptată în temeiul art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional, potrivit căruia, *după examinarea recursului, instanța de recurs adoptă una dintre următoarele decizii: ... admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și adoptă una dintre următoarele soluții: ... dispune rejudecarea cauzei în primă instanţă dacă este necesară administrarea de*

probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33–35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător, temeiul de drept pentru recurs constituind dispozițiile art.466 lit.d) Cod contravențional, în corespundere cu care, *hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, în următoarele temeiuri: ...hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde dispozitivului pronunțat după deliberare*

În speță, Colegiul penal reține și prevederile art. 470 al. (3) Cod Contravențional RM, potrivit cărora *instanţa de recurs judecă recursul în limitele temeiurilor pentru recurs, avînd dreptul, în afara temeiurilor invocate şi cererilor formulate de recurent, să examineze şi alte temeiuri fără a agrava situaţia contravenientului.*

Potrivit art. 394 al. (4) Cod Contravențional RM, judecarea cauzei în şedinţă judiciară va fi argumentată şi efectuată cu respectarea tuturor regulilor de procedură judiciară.

Domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală” în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Potrivit art. 462 al. (1) Cod Contravenţional, hotărîrea judecătorească va fi legală, întemeiată şi motivată.

Lecturând actul judecătoresc contestat și ținând cont de prevederile normei citate supra, Colegiul reține în calitate de temei pentru casarea hotărârii judiciare faptul că soluția de anulare procesul-verbal cu privire la contravenție seria/ nr. MAI06 082110 din 01.10.2023 și decizia de sancționare emisă în baza acestuia în privința lui Juc Valeriu, prin care fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) și art. 243 alin. (1) Cod contravențional cu aplicarea unei pedepse în formă de amendă în mărime de 60 unități convenționale, ce constituie suma de 3000 (trei mii) lei și 5 puncte de penalizare, pe motivele expuse în partea descriptivă a hotărârii, este una neclară și contradictorie.

Astfel, Colegiul penal reține că de către agentul constatator, la data de 01.10.2023 a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în privința lui Juc Valeriu în baza art. 242 alin. (1) și art. 243 alin. (1) Cod Contravențional RM.

Subsidiar, Colegiul penal menționează în speță și prevederile art. 400 alin. (1) Cod Contravențional, potrivit cărora contravenţiile prevăzute la art. 47, art. 48/1 alin.(7), art. 49, 50, 52, 52/1, 54, 68/1–71, 73, 76/1, art. 77 alin. (8), art. 77/2, 78,

art. 79 alin. (1), (2), (4), art. 80/1, 85–87, 89–91, art. 91/1 alin.(13)–(18) şi (20), art. 96, 99–104, 105–107, art. 115 alin. (3), art. 157 alin. (2), (3) și (12), art. 158 alin. (1) şi (2), art. 176, 1801, art. 197 alin. (5), art. 201–203, 205, 207/1, 209, 220, 221, 222–226, ***228–243***, 245, art. 263 alin. (1) și (9), art. 263/1, 267, art. 273 pct. 17) și 18), art. 277 alin. (1), (4) şi (7), 283, art. 286 alin. (3), art. 287 alin. (8), art .287/3, 289/1, 321, 325, 326 alin. (2)–(6), art. 327/4, 331, 332, 3321, 338–341, 346, art. 349 alin. (1), art. 350, 350/2, 354–357, 359–362, art. 364 alin. (2), (2/1), (5), (6) și (10), art. 365, 365/3 și 365/5 se constată şi se examinează de către poliţie.

Fapta contravențională prevăzută la art. 243 al. (1) Cod Contravențional, sub formă de părăsirea de către persoana implicată în accident rutier a locului în care s-a produs accidentul ce a cauzat consecinţele prevăzute la art. 242 alin. (1), dacă fapta nu constituie infracţiune, cu excepția accidentului rutier documentat prin procedura de constatare amiabilă a accidentului, prevăzută de Legea nr. 414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de vehicule, se sancţionează cu amendă de la 40 la 50 de unităţi convenţionale sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la 1 an, sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii pe o durată de la 20 la 40 de ore, sau cu arest contravenţional pe un termen de la 7 la 10 zile.

Art. 395 alin. (1) lit. c) Cod Contravențional, în conformitate cu care, cauzele contravenţionale în care agentul constatator, procurorul propun aplicarea unei sancţiuni dintre cele care urmează: (1) instanţa judecă: d) cauzele contravenţionale în care agentul constatator, procurorul propun aplicarea unei sancţiuni dintre cele care urmează: -suspendarea dreptului de a conduce vehicule/ridicarea provizorie a permisului de conducere a vehiculului.

Respectiv, potrivit prevederilor art. 395 alin.(1) din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție din 01.10.2023, a fost remis în adresa Direcției patrulare Nord, cu recomandarea de aplicarea a sancțiunii sub formă de suspendarea exercitării dreptului special de a conduce vehiculul.

Astfel, în sensul prevederilor art. 440 alin. (1) Cod Contravențional, agentul constatator prin întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție din 01.10.203 a constatat faptele contravenționale prevăzute de art. 242 alin. (1) și art. 243 alin. (1), iar examinarea faptei contravenționale constatate de agentul constatator prevăzută de art. 243 alin. (1) Cod contravențional, urma să fie remisă instanței de judecată pentru examinare în fond, conform competenței în conformitate cu cerințele reglementate de dispozițiile art. 395 alin. (1) pct. d) Cod penal RM.

Suplimentar, Colegiul penal indică că în motivarea soluției de declarare a nulității procesului-verbal cu privire la contravenție, instanța de fond a indicat că nu poate reține alegațiile petiționarului din contestație privind faptul că nu a comis

faptele imputate, or, la materialele cauzei ***sunt anexate probe și anume foto-tabelul care confirmă producerea impactului a autovehiculul de model „*****”, la volanul căruia se afla Juc Valeriu, cu autoturismul de marca „*****” cu nr/în *****, care aparține victimei *****.***

Totodată, instanța de fond a specificat că omisiunile admise de agentul constatator ridică dubii în ceea ce privește veridicitatea și autenticitatea cât și temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenție, prin prisma prevederilor art. 375 din Codul contravențional al RM și urmează a fi interpretate în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

În acest context, instanța de judecată a constatat că *concluziile agentului constatator aferent vinovăției aduse, sunt fondate și în acțiunile petiționarului se întrunesc elementele constitutive ale contravențiilor prevăzute de art. 242 alin. (1) și art. 243 alin.(1) din Codul contravențional al RM*, iar acuzarea formulată de agentul constatator, este întemeiată, *însă în cadrul acumulării probelor de către agentul constatator au fost admise mai multe încălcări contrare prevederilor art. 443 din Codul contravențional al RM, care este o normă imperativă și care prin prisma prevederilor art. 445 alin. (1) din Codul contravențional al RM, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal*.

În acest context, Colegiul reține că în partea motivată a hotărârii, instanța a constatat că la materialele cauzei sunt acumulate probe și înscrisuri care confirmă vinovăția lui Juc Valeriu în comiterea contravențiilor art. 242 alin. (1) și art. 243 alin. (1) Cod Contravențional.

Ulterior, instanța de judecată, în motivarea soluției indică faptul că de către agentul constatator au fost admise mai multe încălcări contrare prevederilor art. 443 din Codul contravențional al RM care este o normă imperativă și care prin prisma prevederilor art. 445 alin. (1) din Codul contravențional al RM, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.

Dar, în acest aspect, instanța de fond nu specifică în mod clar care anume omisiuni prevăzute de art. 443 Cod contravențional au fost admise de către agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție din 01.10.2023 care ar atrage *nulitatea absolută a procesului-verbal cu privire la contravenție.*

Astfel, prin dispozitivul hotărârii, instanța dispune de a anula procesul-verbal cu privire la contravenție seria/ nr. MAI06 082110 din 01.10.2023 și decizia de sancționare emisă în baza acestuia în privința lui Juc Valeriu, prin care fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) și art. 243 alin. (1) Cod contravențional, cu aplicarea unei pedepse în formă de amendă în mărime de 60 unități convenționale, ce constituie suma de 3 000 (trei mii) lei și 5 puncte de penalizare.

Colegiul penal notează că odată ce instanța de fond a constatat prezența pe cauză a probelor ce confirmă prezența contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) și art. 243 alin. (1) Cod Contravențional, nu urma să se expună asupra nulității procesului-verbal cu privire la contravenție din 01.10.2023, invocînd aspecte total diferite, adoptând o soluția eronată, nemotivată și în același timp neclară.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal atestă că instanţa de fond s-a expus atît referitor la existența faptei contravenției, cît și la nulitarea procesului-verbal cu privire la contravenție din 01.10.2023, adoptînd o hotărâre cu dublu sens, fapt care este inadmisibil, din ce considerente, soluția instanței nu poate fi menținută și urmează a fi casată.

Potrivit normelor legale sus-stipulate, cele două temeiuri de încetare au ca efect urmări diferite ce nu se pot concilia, nulitatea actului procesual nedeterminând și lipsa faptei.

Subsecvent, se statuează că odată cu încetarea procesului contravențional din motive de nulitate absolută a procesului-verbal cu privire la contravenție, instanța nu urmează să stabilească chestiunile prevăzute la art. 458 Cod contravențional.

Astfel, ținând cont că instanța de fond a constatat nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, adică a actului de învinuire în prezenta cauză, acest fapt degrevează instanţa de judecată de obligaţia de a se expune asupra pertinenţei, concludenţei şi utilităţii fiecărei probe din dosar, precum şi asupra coroborării lor în ansamblu, odată ce actul de învinuire este lovit de nulitate.

În opinia Colegiului penal, instanța a derogat de la prevederile art. 394 alin. (4) Cod contravențional, potrivit căruia, *judecarea cauzei în ședință judiciară va fi argumentată și efectuată cu respectarea tuturor regulilor de procedură judiciară*, la caz, hotărârea instanței este pripită, cu un conținut contradictoriu, nefiind clară argumentarea instanței referitor la soluția adoptată.

Cele menționate supra relevă prezența caracterului contradictoriu, nemotivat și neclar al hotărârii și examinării pripite a cauzei.

Subsecvent, Colegiul penal menționează că prin dispozitivul adoptat, instanța de fond a hotărât: „Se anulează procesul-verbal cu privire la contravenție seria/ nr. MAI06 082110 din 01.10.2023 și decizia de sancționare emisă în baza acestuia în privința lui Juc Valeriu, prin care fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) și art. 243 alin. (1) Cod contravențional, cu aplicarea unei pedepse în formă de amendă în mărime de 60 u.c., ce constituie suma de 3000(trei mii) lei și 5 puncte de penalizare, ***pe motivele expuse în partea descriptivă a prezentei hotărâri***”.

Contrar prevederilor art. 462 Cod Contravenţional, dispozitivul hotărîrii adoptate are un conținut neclar, nefiind concrete și concise motivele în temeiul cărora instanța a ajuns la concluzia de a înceta procesul contravențional în privința lui Juc Valeriu.

Or, în temeiul art. 462 alin. (1) Cod contravențional, hotărârea judecătorească urmează a fi legală, întemeiată și motivată.

În atare împrejurări, Colegiul atestă că lipsa unei motivări argumentate a soluției adoptate, precum și cu adoptarea unui dispozitiv cu un conținut neclar, ceea ce denotă examinarea ei superficială și neobiectivă, deși obligaţia de motivare a hotărârilor judecătoreşti face parte din setul de garanţii stabilit pentru existenţa unui proces echitabil.

Aceasta pentru că dreptul la o hotărâre judecătorească motivată, în sensul art. 6 CEDO, include obligaţia instanţelor judecătoreşti „de a-şi motiva hotărârile, chiar dacă acest lucru nu urmează a fi înţeles ca necesitate de a da un răspuns detaliat pentru fiecare argument".

Or, motivarea hotărârii reprezintă invocarea argumentelor pentru justificarea temeiniciei şi legalităţii soluţiilor pe care instanţele judecătoreşti le pronunţă în cauzele judecate, motivarea în fapt cuprinzând analiza şi evaluarea probelor pe baza cărora s-a stabilit existenţa sau inexistenţa faptelor şi împrejurărilor constatate sau reţinute, iar motivarea în drept justificând aplicarea anumitor norme de drept, dându-le o anumită interpretare.

Obligativitatea motivării hotărârilor judecătoreşti constituie o condiţie a procesului echitabil, exigenţă a art. 6 alin. (1) CEDO. La capitolul legalităţii hotărârilor instanţei de judecată, jurisprudenţa CtEDO, în repetate rânduri, a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanţei, unde funcţia unei decizii motivate este să demonstreze părţilor că ele au fost auzite.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, motivarea unei hotărâri nu este o problemă de volum, ci una de esenţă, de conţinut, urmând să fie clară, concisă şi concretă, în concordanţă cu probele şi actele din dosar, constituind o garanţie pentru părţi în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, precum şi singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar, circumscriindu-se astfel noţiunii de proces echitabil în condiţiile prevăzute de art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznetsov şi alţii c. Rusiei (2007) § 85.).

În speță, instanța de fond nu a reușit obiectiv și argumentat să motiveze temeiul de fapt și cel de drept pentru încetarea procesului contravențional în privința lui Juc Valeriu, ceea ce nu întrunește condițiile calității actului de justiție.

Din considerentele expuse, Colegiul consideră că argumentele recursului și-au găsit confirmare, constatându-se temeiul pentru recurs prevăzut la art. 466 lit. d) Cod Contravențional, și luând în considerație faptul că erorile comise de către prima instanță nu pot fi reparate de către instanța de recurs, Colegiul penal ajunge la concluzia că hotărârea recurată urmează a fi casată, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

În cadrul noii examinări, instanța de judecată urmează să țină cont de cele menționate în prezenta decizie și în baza unei analize ample a circumstanțelor ce au însemnătate pentru soluționarea justă a cazului, să adopte o hotărâre bazată pe prevederile legii.

În conformitate cu art. 473 alin. (1) p. 2) lit. c) Cod contravențional, Colegiul penal,-

D E C I D E:

Recursul agentului constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Orhei, Stanislav Liubanschi declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 27 decembrie 2023, pronunțată în cauza contravențională în privința lui Juc Valeriu învinuit de comiterea contravențiilor prevăzute de art. 242 alin. (1) și art. 243 alin. (1) Cod contravențional, se admite, casează hotărârea, cu remiterea spre rejudecare a cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător Ion Talpa

Judecătorii Ecaterina Arseni

Oxana Mironov